

93

ROZPORZĄDZENIE RADY MINISTRÓW

z dnia 16 maja 1956 r.

w sprawie określenia zasad i trybu oraz organów właściwych do wydawania decyzji o umarzaniu oraz o udzielaniu ulg w spłaceniu należności przysługujących jednostkom budżetowym oraz państwowym instytucjom, przedsiębiorstwom i bankom.

Na podstawie art. 2 ust. 1 dekretu z dnia 16 maja 1956 r. o umarzaniu i udzielaniu ulg w spłaceniu należności państwowych (Dz. U. Nr 17, poz. 92) zarządza się, co następuje:

§ 1. Ilekroć w rozporządzeniu jest mowa o kwocie należności podlegającej umorzeniu lub odroczeniu terminu płatności albo rozłożeniu na raty, należy przez to rozumieć kwotę należności przypadającą od jednego dłużnika bez odsetek i kosztów jej dochodzenia.

§ 2. 1. Należność może być umorzona w całości lub w części, jeżeli zachodzi jedna z następujących okoliczności:

- 1) niemożliwe jest ustalenie osoby dłużnika;
- 2) niemożliwe jest ustalenie majątku dłużnika lub źródeł jego dochodu;
- 3) w wyniku postępowania egzekucyjnego lub na podstawie innych danych ustalonych przez wierzyciela stwierdzono, że dłużnik nie posiada majątku, z którego można by poszukiwać należności albo że posiadany przez dłużnika majątek wystarczyłby za ledwie na pokrycie kosztów egzekucji bądź też, że przeprowadzenie egzekucji skierowanej do wynagrodzenia dłużnika za pracę lub do jego dochodów mogłoby podważyć możliwości bytowe dłużnika lub jego rodziny;
- 4) należność nie przekracza kwoty 500 zł, a jej ściągnięcie byłoby połączone z trudnościami bądź niewspółmiernymi kosztami;
- 5) dłużnik zmarł, a na podstawie danych ustalonych przez wierzyciela stwierdzono, że zmarły nie pozostawił żadnego majątku albo że po zmarłym pozostały tylko ruchomości, które nie podlegają zajęciu na podstawie przepisów szczególnych lub stanowią przedmioty codziennego użytku domowego o wartości nie przekraczającej kwoty 5.000 zł.

2. Należność z tytułu odpowiedzialności za niedobór mienia może być umorzona tylko z przyczyn wymienionych w ust. 1 pkt 2 — 5.

§ 3. Umorzenie należności, za którą obok dłużnika głównego odpowiadają również inne osoby, może nastąpić, gdy okoliczność uzasadniająca umorzenie zachodzi co do wszystkich zobowiązanych.

§ 4. W przypadkach gospodarczo uzasadnionych lub zasługujących na szczególne uwzględnienie mogą być na wniosek dłużnika udzielone ulgi w spłaceniu należności w postaci odroczenia terminu ich zapłaty lub w postaci rozłożenia należności na raty.

§ 5. 1. Decyzje o umorzeniu, o odroczeniu terminu zapłaty lub o rozłożeniu na raty należności przysługujących jednostkom budżetowym i państwowym instytucjom objętym budżetem centralnym wydaje kierownik właściwej jednostki budżetowej lub instytucji państwowej, jeżeli należność w przypadku umorzenia nie przekracza kwoty 500 zł, w przypadku zaś odroczenia terminu zapłaty lub rozłożenia na raty — kwoty 5.000 zł, a okres spłaty nie przekracza 1 roku.

2. Jeżeli należność w przypadku umorzenia przekracza kwotę 500 zł, a w przypadku odroczenia terminu zapłaty lub

rozłożenia na raty — kwotę 5.000 zł lub okres spłaty przekracza 1 rok, jednak nie więcej niż 5 lat, decyzje o umorzeniu, o odroczeniu terminu zapłaty lub o rozłożeniu należności na raty wydaje właściwy naczelny organ administracji państwowej.

§ 6. 1. Decyzje o umorzeniu, o odroczeniu terminu zapłaty lub o rozłożeniu na raty należności przysługujących przedsiębiorstwom państwowym objętym budżetem centralnym lub rozliczającym się z budżetem centralnym wydaje dyrektor (kierownik) przedsiębiorstwa, jeżeli należność w przypadku umorzenia nie przekracza kwoty 1.000 zł, w przypadku zaś odroczenia terminu zapłaty lub rozłożenia na raty — kwoty 5.000 zł, a okres spłaty nie przekracza 2 lat.

2. Jeżeli należność w przypadku umorzenia przekracza kwotę 1.000 zł, a w przypadku odroczenia terminu zapłaty lub rozłożenia na raty kwotę 5.000 zł lub okres spłaty przekracza 2 lata, jednak nie więcej niż 5 lat, decyzje o umorzeniu, o odroczeniu terminu zapłaty lub o rozłożeniu należności na raty wydaje naczelny organ administracji państwowej sprawujący zwierzchni nadzór nad przedsiębiorstwem.

§ 7. Decyzje o umorzeniu należności powyżej 1.000.000 zł wydaje właściwy naczelny organ administracji państwowej (§ 5 ust. 2 i § 6 ust. 2) w porozumieniu z Ministrem Finansów.

§ 8. 1. Decyzje o umorzeniu należności przysługujących bankom państwowym wydaje:

- 1) Prezes Narodowego Banku Polskiego, jeżeli należność przysługująca temu bankowi nie przekracza kwoty 100.000 zł;
- 2) dyrektorzy pozostałych banków, jeżeli należność przysługująca bankowi nie przekracza kwoty 50.000 zł;
- 3) Minister Finansów co do należności przekraczających kwoty wymienione w pkt 1 i 2.

2. Zasady i tryb wydawania decyzji o odroczeniu terminu zapłaty lub o rozłożeniu na raty należności przysługujących bankom państwowym ustala: dla Narodowego Banku Polskiego regulamin wydany przez Prezesa tego banku, a dla pozostałych banków — regulaminy wydane przez dyrektorów właściwych banków i zatwierdzone przez Ministra Finansów.

§ 9. 1. Decyzje o umorzeniu należności przysługujących Państwowemu Zakładowi Ubezpieczeń wydają:

- 1) kierownicy dyrekcji wojewódzkich Państwowego Zakładu Ubezpieczeń, jeżeli należność nie przekracza kwoty 1.000 zł;
- 2) dyrektor Państwowego Zakładu Ubezpieczeń, jeżeli należność nie przekracza kwoty 10.000 zł;
- 3) Minister Finansów, jeżeli należność przekracza kwotę wskazaną w pkt 2.

2. Decyzje o odroczeniu terminu zapłaty lub o rozłożeniu na raty należności przysługujących Państwowemu Zakładowi Ubezpieczeń wydają:

- 1) kierownicy dyrekcji wojewódzkich Państwowego Zakładu Ubezpieczeń, jeżeli należność nie przekracza kwoty 10.000 zł, a okres spłaty nie przekracza 3 lat;
- 2) w pozostałych przypadkach — dyrektor Państwowego Zakładu Ubezpieczeń, z tym jednak że okres spłaty nie może przekraczać 5 lat.

§ 10. 1. Naczelne organy administracji państwowej (§ 5 ust. 2 i § 6 ust. 2) mogą uprawnienia do wydawania decyzji o umorzeniu należności nie przekraczających kwoty 10.000 zł oraz decyzji o odroczeniu terminu zapłaty lub o rozłożeniu na raty należności nie przekraczających kwoty 25.000 zł przekazywać pracownikom kierującym jednostkami organizacyjnymi, które podlegają tym organom i są objęte budżetem centralnym lub rozliczają się z tym budżetem.

2. W stosunku do należności przysługujących przedsiębiorstwom państwowym z tytułu niedoboru mienia kwoty określone w ust. 1 mogą być podwyższone w porozumieniu z Ministrem Finansów.

§ 11. 1. Na wniosek Prezesa Narodowego Banku Polskiego, a w pozostałych bankach — na wniosek dyrektora właściwego banku Minister Finansów może wyrazić zgodę na przekazanie uprawnień określonych w § 8 ust. 1 pkt 1 i 2 pracownikom właściwych central banków na stanowisku nie niższym od dyrektora departamentu bądź równorzędnym.

2. Prezes Narodowego Banku Polskiego, a w pozostałych bankach dyrektorzy banków mogą uprawnienia określone w § 8 ust. 1 pkt 1 i 2 przekazać podległym sobie bezpośrednio dyrektorom (kierownikom) oddziałów banków, jeżeli należność nie przewyższa kwoty 10.000 zł.

3. Prezes Narodowego Banku Polskiego może uprawnienia określone w § 8 ust. 1 pkt 1 przekazać dyrektorom (kierownikom) oddziałów operacyjnych banku, jeżeli należność nie przekracza kwoty 3.000 zł.

§ 12. Minister Łączności może przekazać kierownikom jednostek organizacyjnych państwowego przedsiębiorstwa „Polska Poczta, Telegraf i Telefon” uprawnienia w zakresie umarzania, odraczania terminu zapłaty i rozkładania na raty należności przysługujących temu przedsiębiorstwu, jak również należności z tytułu opłat radiofonicznych, jeżeli należność nie przekracza kwoty 10.000 zł, a okres spłaty — 3 lat.

§ 13. Decyzje o umorzeniu, o odroczeniu terminu zapłaty lub o rozłożeniu na raty należności przysługujących jednostkom budżetowym i państwowym instytucjom objętym budżetami terenowymi wydają:

- 1) prezydya powiatowych rad narodowych co do należności jednostek objętych budżetem powiatowym lub budżetami niższego stopnia, jeżeli należność w przypadku umorzenia nie przekracza kwoty 10.000 zł, w przypadku zaś odroczenia terminu zapłaty lub rozłożenia na raty — kwoty 25.000 zł, a okres spłaty nie przekracza 3 lat;
- 2) prezydya wojewódzkich rad narodowych co do należności jednostek objętych budżetem wojewódzkim lub budżetami niższego stopnia, jeżeli należność w przypadku umorzenia nie przekracza kwoty 100.000 zł, w przypadku zaś odroczenia terminu zapłaty lub rozłożenia na raty — kwoty 250.000 zł, a okres spłaty nie przekracza 5 lat.

§ 14. 1. Decyzje o umorzeniu, o odroczeniu terminu zapłaty lub o rozłożeniu na raty należności przysługujących przedsiębiorstwom państwowym objętym budżetem terenowym lub rozliczającym się z takim budżetem wydają:

- 1) dyrektor (kierownik) przedsiębiorstwa, jeżeli należność w przypadku umorzenia nie przekracza kwoty 1.000 zł, w przypadku zaś odroczenia terminu zapłaty lub rozłoże-

nia na raty — kwoty 5.000 zł, a okres spłaty nie przekracza 2 lat,

- 2) prezydya powiatowych rad narodowych co do należności przedsiębiorstw objętych budżetem powiatowym lub budżetami niższego stopnia albo rozliczających się z takimi budżetami, jeżeli należność w przypadku umorzenia nie przekracza kwoty 10.000 zł, w przypadku zaś odroczenia terminu zapłaty lub rozłożenia na raty — kwoty 25.000 zł, a okres spłaty nie przekracza 3 lat,
- 3) prezydya wojewódzkich rad narodowych co do należności przedsiębiorstw objętych budżetem wojewódzkim lub budżetami niższego stopnia albo rozliczających się z takimi budżetami, jeżeli należność w przypadku umorzenia nie przekracza kwoty 100.000 zł, w przypadku zaś odroczenia terminu zapłaty lub rozłożenia na raty — kwoty 250.000 zł, a okres spłaty nie przekracza 5 lat.

2. Naczelne organy administracji państwowej mogą w porozumieniu z Ministrem Finansów upoważniać dyrektorów (kierowników) przedsiębiorstw państwowych do umarzania, odraczania terminu zapłaty lub rozkładania na raty należności przysługujących tym przedsiębiorstwom z tytułu niedoboru mienia, a przekraczających kwoty określone w ust. 1 pkt 1.

§ 15. Decyzje o umorzeniu, o odroczeniu terminu zapłaty lub o rozłożeniu na raty należności, o których mowa w §§ 13 i 14, a przekraczających kwoty lub okresy wskazane w § 13 pkt 2 i § 14 pkt 3, wydają prezydya wojewódzkich rad narodowych za zgodą Ministra Finansów.

§ 16. Prezydya wojewódzkich rad narodowych mogą przekazać kierownikom komórek organizacyjnych bezpośrednio podległych tym prezydiom uprawnienia do wydawania decyzji o umorzeniu i o ulgowym spłaceniu należności przypadających jednostkom organizacyjnym objętym budżetem wojewódzkim lub rozliczającym się z tym budżetem, jeżeli należność nie przekracza kwoty i okresów wskazanych w § 13 pkt 1.

§ 17. Przepisy dotyczące prezydiów powiatowych rad narodowych stosuje się odpowiednio do prezydiów miejskich rad narodowych miast stanowiących powiaty, a przepisy dotyczące prezydiów wojewódzkich rad narodowych — do Prezydiów Rad Narodowych w m. st. Warszawie i m. Łodzi.

§ 18. 1. W przypadkach gospodarczo uzasadnionych lub zasługujących na szczególne uwzględnienie naczelne organy administracji państwowej mogą umarzać należności nie przekraczające w stosunku do jednego dłużnika kwoty 3.000 zł, mimo braku okoliczności określonych w § 2 ust. 1.

2. Należności przekraczające w stosunku do jednego dłużnika kwotę 3.000 zł może umorzyć w przypadkach określonych w ust. 1 tylko Minister Finansów na wniosek właściwego naczelnego organu administracji państwowej.

§ 19. 1. Należności przysługujące od rolniczych spółdzielni produkcyjnych mogą być umarzone w przypadkach gospodarczo uzasadnionych lub zasługujących na szczególne uwzględnienie albo jeżeli ściągnięcie tych należności byłoby połączone z trudnościami lub niewspółmiernymi kosztami.

2. Należności określone w ust. 1 może umarzać Minister Finansów na wniosek Ministra Rolnictwa.

3. Minister Finansów i Minister Rolnictwa, każdy w swoim zakresie działania, mogą swoje uprawnienia dotyczące umarzania należności przysługujących od rolniczych spółdzielni produkcyjnych przekazać podległym sobie organom, a Minister Finansów — również bankom.

§ 20. 1. Postępowanie egzekucyjne może być zawieszona do czasu wydania decyzji w sprawie umorzenia lub udzielenia ulg w spłaceniu należności, jeżeli tego wymaga interes

społeczny albo wzgląd na położenie rodzinne lub majątkowe dłużnika.

2. Organem właściwym do wydania decyzji o zawieszeniu postępowania egzekucyjnego jest organ właściwy do wydania decyzji o umorzeniu, o odroczeniu terminu zapłaty lub o rozłożeniu należności na raty.

§ 21. Uprawnienia przysługujące na podstawie niniejsze-

go rozporządzenia naczelnym organom administracji państwowej przysługują również kierownikom urzędów centralnych.

§ 22. Wykonanie rozporządzenia porucza się Prezesowi Rady Ministrów oraz wszystkim ministrom.

§ 23. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Prezes Rady Ministrów: J. Cyrankiewicz

94

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA SPRAWIEDLIWOŚCI

z dnia 19 maja 1956 r.

o umarzeniu, rozkładaniu na raty i odraczaniu należnych Państwu kosztów sądowych.

Na podstawie art. 113 przepisów o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. z 1950 r. Nr 58, poz. 528 i z 1953 r. Nr 14, poz. 56) oraz art. 459 §§ 3 i 4 kodeksu postępowania karnego (Dz. U. z 1950 r. Nr 40, poz. 364 i z 1955 r. Nr 46, poz. 309) zarządza się, co następuje:

§ 1. Za zaległe w rozumieniu niniejszego rozporządzenia uważa się prawomocnie ustalone koszty sądowe w postępowaniu cywilnym i karnym, których dłużnik nie uiszczył.

§ 2. 1. Jeżeli natychmiastowe ściągnięcie zaległych kosztów sądowych groziłoby dłużnikowi zbyt ciężkimi skutkami, zapłata kosztów może być rozłożona na raty lub odroczone, w obu przypadkach na okres nie dłuższy niż dwa lata.

2. Zapłata sumy mniejszej niż 50 zł nie może być rozłożona na raty.

3. Niezapłacenie którejkolwiek raty w terminie powoduje natychmiastową wymagalność pozostałej części należności.

§ 3. Odroczenie lub rozłożenie na raty może być cofnięte w razie stwierdzenia, że uiszczenie zaległych kosztów sądowych może nastąpić we wcześniejszym terminie.

§ 4. Zaległe koszty sądowe mogą być umorzone w części lub w całości, jeżeli dłużnik na podstawie zaświadczenia prezydium rady narodowej właściwej według miejsca jego zamieszkania wykaże, że nie jest w stanie uiszczyć kosztów sądowych, a egzekucja z posiadanego majątku i dochodu pozabawiłaby go środków niezbędnych do skromnego utrzymania jego i jego rodziny. Zaświadczenie powinno obejmować dokładne dane o stanie rodzinnym, majątku i dochodach dłużnika.

§ 5. 1. Zaległe koszty sądowe mogą być umorzone także z urzędu, jeżeli od dnia ich wymagalności upłynęło więcej niż rok, a egzekucja była bezskuteczna lub jej wszczęcie okazało się niemożliwe albo zupełnie bezcelowe wobec stwierdzenia, że suma uzyskana z ewentualnej egzekucji nie pokryłaby nawet części zaległych kosztów sądowych.

2. Koszty sądowe nie przewyższające 30 zł mogą być umorzone nawet przed upływem jednego roku od dnia ich wymagalności, jeżeli ściągnięcie ich byłoby połączone z niewspółmiernymi trudnościami.

§ 6. O rozłożeniu na raty i odroczeniu zapłaty zaległych kosztów sądowych rozstrzyga ostatecznie prezes sądu pierwszej instancji, w którym sprawa się toczyła.

§ 7. 1. O umorzeniu kosztów sądowych rozstrzyga ostatecznie według swego uznania:

- 1) jeżeli zaległość przewyższa 1500 zł — Minister Sprawiedliwości,
- 2) jeżeli zaległość przewyższa 300 zł, lecz nie wynosi więcej niż 1500 zł — prezes sądu wojewódzkiego,
- 3) jeżeli zaległość nie wynosi więcej niż 300 zł — prezes sądu, w którym sprawa toczyła się w pierwszej instancji.

2. Podanie o umorzenie zaległych kosztów wnosi się do prezesa sądu, w którym rozpoznawano sprawę w pierwszej instancji.

3. Prezes sądu, jeżeli nie jest sam uprawniony do rozstrzygnięcia podania, przedstawia je wraz ze swoją opinią organowi powołanemu do wydania decyzji.

4. Jeżeli powstanie podstawa do wszczęcia postępowania o umorzenie kosztów z urzędu, prezes sądu, jeżeli sam nie jest uprawniony do umorzenia kosztów, przedstawia wniosek wraz z uzasadnieniem organowi właściwemu do wydania decyzji.

§ 8. Traci moc rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 14 grudnia 1949 r. o umarzeniu, rozkładaniu na raty i odraczaniu należnych Skarbowi Państwa kosztów sądowych (Dz. U. Nr 61, poz. 485).

§ 9. Rozporządzenie wchodzi w życie w dwa tygodnie po ogłoszeniu.

Minister Sprawiedliwości: w z. T. Rek